

Posudek na diplomovou práci Tomáše Hochmeistera
Anuity: Regulace, náklady a poplatky ve výplatní fázi fondového pilíře
důchodového systému

Předložená studie je zajímavá hned z několika úhlů pohledu. Předně je třeba vyzdvihnout a ocenit, že se věnuje v literatuře o důchodové problematice dosud velmi opomíjené problematice – výplatní (alias anuitní) fázi fondového pilíře. O problematice důchodových systémů bylo sepsáno již mnoho, avšak otázka anuit a výplatní fáze důchodových systémů obecně zůstává doposud stranou zájmu drtivé většiny ekonomů i policy makerů.

Práce začíná podrobnou diskuzí a definicí anuit, jejich typů a rizik, které anuity (ne)pokrývají, nákladů s nimi spojených, cenou anuit včetně konceptu money worth ratio. Je třeba ocenit, že diskutovaná problematika je čtenáři názorně ilustrována prostřednictvím vlastních autorských propočtů. Následně se pozornost obrací k regulatorním aspektům spojeným s anuitami. Studie obsahuje také dvě podrobné případové studie přístupu k anuitám – Chile a Švédsko a kapitolu věnovanou anuitní fázi povinných fondových pilířů ve vybraných zemích střední Evropy. Závěrečná část práce podává aktuální trendy a inovace na mezinárodním anuitním trhu. Charakteristickou vlastností a jednou z předností práce je kvalitní a obširná práce s dostupnou literaturou.

Již z výše nastíněného obsahu studie je zřejmé, že přináší (možná nejen) v českém kontextu jedinečné informace. Studie je dle mého názoru nejen kvalitní diplomovou prací, ale má i slušný potenciál v případném praktickém využití ať už na straně tvůrců anuitní fáze důchodového systému nebo přímo na straně komerčních pojišťovacích subjektů. Z mnoha dílčích závěrů práce bych rád vyzdvihl alespoň dva postřehy.

Jednak je to jasně dokumentované poselství, že rozšiřování souboru rizik, které anuity mají příjemci dávky pokrýt (např. anuity indexované dle inflace či dokonce tempa růstu reálných mezd) zvyšuje rizika, kterým musí čelit poskytovatel anuity a v konečném důsledku tudíž vede k rostoucím nákladům spojeným s poskytnutím takové anuity. Tento přirozený tradeoff by měl mít regulátor anebo policy maker vždy na paměti, nechce-li dojít nevhodnou politikou ke kontraproduktivním výsledkům.

Druhý aspekt, který stojí za povšimnutí, je srovnání systémů anuit ve Švédsku a Chile. Ačkoliv jsou anuitní systémy v obou zemích vytvářeny na základě velmi odlišných přístupů, výsledky jsou v mnoha ohledech podobné a vedou k (z hlediska nákladovosti anebo money worth ratio) podobným výsledkům charakteristickým značnou efektivitou anuitních systémů. Celá studie tak opakovaně potvrzuje, že vliv vládní politiky na anuitní systém, jeho rozvoj a efektivitu je významný. I proto je stěžejní přijatelný stávající stav v mnoha zemích a jejich důchodových reformách, kdy pozornost politiků i ekonomů se soustředí zejména na akumulaci fázi a fáze výplatní – anuitní – zůstává prozatím opomíjena.

Spolu s popisem švédského systému anuit je třeba ocenit ještě jednu skutečnost, a to zdroj údajů. Autor pracuje nejen s dostupnou literaturou, ale v případě určitých pochybností dokázal navázat písemný kontakt s agenturou PPM (Premiepensionsmyndigheten) – institucí spravující švédský systém anuit z povinného důchodového systému. Výsledkem těchto kontaktů, které dle mého názoru přesahují běžný zájem studenta o téma své diplomové práce, je příloha s otázkami a odpověďmi, která značně napomohla realizaci vlastních výpočtů švédských anuit.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě se stupněm hodnocení výborně.
Současně s ohledem na výše uvedené navrhuji udělení pochvaly za výbornou diplomovou
práci.

V Praze 29.8.2006

Ing. Vladimír Bezděk, M.A.

A rectangular box containing a handwritten signature in blue ink, which appears to be "Vladimír Bezděk".